

Jak czytać raport finansowy organizacji?

Fundacja Greenpeace Polska, tak jak większość organizacji pozarządowych w Polsce, sporządza roczne sprawozdania finansowe. Ponieważ sprawozdania prezentują skonsolidowane dane finansowe według wzorów określonych ustawą o rachunkowości, warto wiedzieć co kryje się za liczbami w kolejnych tabelach.

Właściwe sprawozdanie finansowe organizacji składa się z trzech części: rachunku zysku i strat, bilansu oraz dwuczęściowej informacji dodatkowej (wprowadzenia do sprawozdania finansowego oraz dodatkowych informacji i objaśnień). Organizacje pożytku publicznego (OPP) sporządzają dodatkowo sprawozdanie merytoryczne, w którym można również znaleźć przystępnie prezentowane dane finansowe. Nasza fundacja, tak jak inne organizacje pożytku publicznego, co roku publikuje wszystkie wymienione wyżej dokumenty w systemie sprawozdań ministerstwa właściwego ds. pracy i zabezpieczenia społecznego. Sprawozdania wybranej organizacji pożytku publicznego za wszystkie lata, w tym także Fundacji Greenpeace Polska, można łatwo wyszukać na stronie <http://sprawozdaniaopp.mpips.gov.pl>.

Rachunek zysków i strat zawiera skumulowane informacje na temat przychodów (czyli wpływów) i kosztów organizacji w danym roku. Rachunek zysków i strat składa się z dwóch kolumn, w których porównane są dane z roku poprzedniego i bieżącego. Na samym dole tabeli znajduje się podsumowanie prezentujące, czy organizacja osiągnęła zysk czy też stratę. Nasza organizacja sporządza rachunek w wariantcie kalkulacyjnym, który prezentuje przychody i koszty według prowadzonych rodzajów działań. Koszty organizacji w rachunku zysków i strat prezentowane są adekwatnie do przychodów, to znaczy od przychodów odejmowane są koszty. Tabela Rachunku Zysków i Strat zawiera objaśnienia które wiersze odejmowane są od których, np. O. Zysk (strata) brutto $(I + J - K)$, gdzie litery oznaczają poszczególne pozycje.

W pierwszej części rachunku prezentuje się przychody i koszty wytworzenia produktów na cele sprzedaży. Część ta w rachunku zysków i strat naszej fundacji wynosi zero, ponieważ nie prowadzimy działalności gospodarczej, nie wytwarzamy, ani nie sprzedajemy produktów (jednak organizacje, które prowadzą działalność gospodarczą muszą ją wyodrębnić w rachunku zysków i strat).

W pozycji rachunku zysków i strat, w której prezentuje się tzw. koszty ogólnego zarządu, zawarte są koszty związane z organizacyjnym utrzymaniem fundacji oraz ogólną organizacją i zarządzaniem produkcją (w naszym przypadku to nieodpłatna działalność statutowa pożytku publicznego). Do tych kosztów zalicza się koszty administracyjno-gospodarcze, czyli np. koszty ochrony budynku, sprzętania, czynszu i opłat za media, zakupu sprzętu biurowego i materiałów biurowych, konserwacji, księgowości etc., a także wynagrodzenia personelu administracji i księgowości.

W pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” prezentowane są przychody statutowe organizacji, pochodzące z działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego oraz inne przychody, takie jak np. sprzedaż pojazdów. Fundacja nie prowadzi działalności odpłatnej pożytku publicznego (nie pobiera opłaty za żadne działania które prowadzi, np. za publikacje czy działania edukacyjne), dlatego w tej kategorii prezentowane są wartości zerowe. Otrzymywane przez organizację darowizny od osób prywatnych oraz prawnych są przychodem z nieodpłatnej działalności statutowej – nie stanowią bowiem opłaty za działania, tylko są dobrowolnymi wpłatami – darowiznami, przekazanymi na działania organizacji.

Następnie prezentowane są tzw. pozostałe koszty operacyjne, których główną część stanowią adekwatnie, koszty prowadzenia działalności statutowej, z podziałem na koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego (główne koszty działań fundacji, która prowadzi tylko działalność nieodpłatną pożytku publicznego) oraz koszty działalności odpłatnej (której organizacja nie prowadzi, więc te koszty są zerowe). Koszty nieodpłatnej działalności to koszty prowadzenia różnych kampanii na rzecz ochrony środowiska.

Oddzielną kategorią są przychody finansowe oraz koszty finansowe. W tej części prezentuje się, w przypadku naszej fundacji, głównie koszty i przychody związane z opłatami finansowymi oraz przychodami np. z odsetek bankowych.

Bilans prezentuje stan finansowy organizacji na koniec roku obrotowego, który w przypadku naszej fundacji jest ustalony na 31 grudnia danego roku rozliczeniowego. Bilans prezentuje stan majątku organizacji, czyli z jednej strony posiadane pieniądze oraz wartości (aktywa) oraz długi czy zobowiązania (pasywa) z drugiej. Stan po stronie aktywów i pasywów (kwota bilansowa) musi być taki sam.

Informacja dodatkowa to opisowa część sprawozdania finansowego. W obu jej częściach znajduje się duża ilość danych na temat stanu finansowego organizacji. We „Wprowadzeniu” znaleźć można podstawowe informacje na temat organizacji, roku obrotowego, a także stosowanych przez nas: polityki rachunkowości, wycen, stosowanego wzoru sprawozdania etc. W części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” znajdziemy wiele szczegółowych informacji dotyczących między innymi środków trwałych posiadanych przez naszą organizację, rezerw, struktury przychodów i kosztów, stanu zatrudnienia, itd.

Sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego jest przygotowywane na specjalnym druku ministerstwa właściwego ds. pracy i zabezpieczenia społecznego. W tym sprawozdaniu można znaleźć opis działalności organizacji w danym roku, informacje o celach statutowych, o osobach wchodzących w skład organów zarządzających i kontrolujących organizację, podstawowe dane finansowe, dane na temat zatrudnienia i wynagrodzeń, wolontariatu, ulg dla OPP i dotacji (jeśli takie występują), a także np. informacje na temat kontroli przeprowadzonych przez organy administracji państwowej.

W części VI sprawozdania merytorycznego publikujemy dokładne dane dotyczące zatrudnienia oraz wynagrodzeń wypłacanych przez organizację (przykładowo tak to wygląda [w sprawozdaniu za 2016 r.](#)). Prezentowane są łączne kwoty wynagrodzeń, najwyższe kwoty wynagrodzeń oraz tzw. przeciętne kwoty wynagrodzeń. Należy z uwagą czytać objaśnienia do stosowanej w tym

raporcie metodologii obliczania podstawowych kwot. Przykładowo, pozycja „przeciętne miesięczne wynagrodzenie” oznacza zsumowane łączne wynagrodzenie wszystkich osób, zarówno pracowników jak i zleceniobiorców oraz wykonawców umów o dzieło, następnie podzielone przez 12 miesięcy.

Średnie wynagrodzenie jednej osoby zatrudnionej na umowę o pracę można policzyć przyjmując różny poziom zatrudnienia, ale przyjmując za punkt wyjściowy średnie zatrudnienie miesięczne zgodnie z informacją dodatkową do sprawozdania finansowego. I tak w 2016 roku średnie miesięczne zatrudnienie w naszej fundacji wynosiło 40 osób ([część V, pkt 3](#)). Można zatem przyjąć, że średnie wynagrodzenie to kwota wszystkich wynagrodzeń z tytułu umowy o pracę podzielona przez liczbę zatrudnionych osób oraz liczbę miesięcy, czyli: 2 738 255,51 zł / 40 osób / 12 miesięcy daje kwotę 5 704,70 zł brutto, czyli zawierająca składki ZUS i zaliczkę na poczet podatku PIT pracownika.

Osobom zainteresowanym szczegółowymi informacjami na temat sprawozdań finansowych organizacji, polecamy serię opracowań portalu ngo.pl pt. „Zarządzie, czy wiesz, jak czytać sprawozdanie finansowe?” (początek serii: „[Cz. I: rachunek zysków i strat](#)”).